Gemeente Duiven

Aan de gemeenteraad van Duiven

Gemeente Duiven
Koning Willem-Alexanderplein 1
Postbus 6
6920 AA Duiven

(0316) 279 111
gemeente@duiven.nl
www.duiven.nl

datum	:	24 augustus 2021
zaaknummer	:	Z/21/083886 /201525494
onderwerp	:	Zienswijze m.b.t. initiatiefvoorstel nieuwe Gedragscode integriteit
contactpersoon	:	Paul van Kempen

Beste heer/mevrouw,

Wij hebben kennis genomen van het initiatiefvoorstel van D66 Duiven om een nieuwe geactualiseerde Gedragscode integriteit dagelijks bestuurders gemeente Duiven vast te stellen en het Reglement van Orde van de gemeenteraad aan te passen.
Met het oog op de behandeling van het voorstel in de gemeenteraad geven wij u hier onze zienswijze.

Integriteit politiek bestuur
Al in het najaar van 2020 hebben wij met elkaar binnen de gemeenteraad gesproken over het belang van integriteit en de vaststelling van Gedragscodes op dit gebied. Wij onderschrijven nog steeds ten volle het belang van integriteit van politieke ambtsdragers en bestuurders. De burgers moeten er op kunnen vertrouwen dat hun belangen op een eerlijke en zorgvuldige manier worden behartigd. Openheid en transparantie zijn daarbij belangrijk.
Integriteit is een thema dat betekenis krijgt in het handelen. Een integriteitsbeleid dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet het handelen van politieke ambtsdragers regelmatig onderwerp van gesprek zijn, juist ook onderling. De gedragscode kan daarbij ondersteuning geven. De regels die we daarbij opstellen moeten we in gezamenlijk debat vaststellen. Het is niet zondermeer nodig voor 100% het model van de VNG te volgen, maar belangrijker is dat je het bespreekt en doorleeft. In die zin moet er ook ruimte zijn voor lokale cultuur en omstandigheden.
In vervolg op de vaststelling van de nieuwe geactualiseerde gedragscodes in oktober 2020 heeft er in de eerste helft van 2021 zowel voor de gemeenteraad als voor het college een themabijeenkomst integriteit plaatsgevonden onder begeleiding van een extern bureau.
Ook zijn we vanaf het 4e kwartaal 2020 op de website van de gemeente overzichten gaan publiceren van declaraties en kosten, alsmede het register van geschenken, excursies+evenementen en buitenlandse reizen.

Algemene bevindingen
Op basis van een initiatiefvoorstel van D66 hebben we op 13 oktober 2020 nieuwe gedragscodes vastgesteld voor de volksvertegenwoordigers en bestuurders van de gemeente Duiven. Deze waren voor een belangrijk deel gebaseerd op de Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen uit 2015 (3e druk).

Inmiddels is er in april 2021 een nieuwe geactualiseerde handreiking (4e druk) verschenen, met daarin opgenomen nieuwe geactualiseerde gedragscodes voor wederom de volksvertegenwoordigers en bestuurders.
De nieuwe geactualiseerde handreiking is toegespitst op de huidige praktijk en gaat meer in op o.a.:

- De digitale wereld;
- Het kleiner verschil/overloop tussen werk en privé;
- Aandacht voor de positie in (lokale) netwerken en het oppassen voor schijn van oneigenlijke beïnvloeding;
- Werving en selectie van bestuurders vóór de bekleding van het ambt (integriteitstoetsing en risicoanalyse).

De nieuwe gedragscode komt voor het leeuwendeel overeen met de al bestaande gedragscode. Sommige artikelen/situaties zijn wat gedetailleerder beschreven. Inhoudelijk zijn er echter geen noemenswaardige verschillen. Een kleine toevoeging in de voorgestelde gedragscode vinden wij wel wenselijk. Ten opzichte van de bestaande gedragscode is weggevallen dat het register van geschenken etc. en het overzicht van declaraties en kosten eenmaal per kwartaal gepubliceerd wordt. Wij stellen voor dit wederom duidelijk op te nemen.

Meest in het oog springend is dat in de nieuwe Handreiking een integriteitstoets/risicoanalyse wordt aanbevolen voor de benoeming van wethouders, hetgeen in Duiven overigens al was afgesproken. Thans wordt voorgesteld om daarvoor het Reglement van Orde aan te passen. Wij kunnen ons enerzijds vinden in deze voorgestelde wijziging, anderzijds is momenteel een wetsvoorstel in voorbereiding over de verplichte risicoanalyse integriteit bij benoeming nieuwe wethouders. Zie hiervoor https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/06/25/verplichte-risicoanalyse-integriteit-bij-benoeming-nieuwe-wethouders en https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35546_wet_bevorderen_integriteit
In dat kader zijn wij van mening dat het wellicht beter is nog even het definitieve wetsvoorstel af te wachten dat over deze verplichte risicoanalyse gaat. Wij sluiten niet uit dat er een reëel risico is dat we anders binnenkort het RvO weer moeten wijzigen.
Wij geven dit de gemeenteraad ter overweging mee.

Zienswijze

1. Het college kan zich vinden in het initiatiefvoorstel om de Gedragscode integriteit te actualiseren naar het meest recente model en adviseert positief op de voorgestelde Gedragscode integriteit dagelijks bestuurders gemeente Duiven 2021, met de toevoeging dat in de gedragscode wordt opgenomen dat het register van geschenken, excursies/evenementen en buitenlandse reizen en het overzicht van declaraties en kosten eenmaal per kwartaal gepubliceerd wordt.
2. Het college kan zich enerzijds vinden in de voorgestelde aanpassing van het Reglement van Orde van de gemeenteraad waarin het integriteitsonderzoek van kandidaat-wethouders wordt geregeld. Anderzijds is het college van mening dat het wellicht beter is het definitieve wetsvoorstel af te wachten dat over de verplichte risicoanalyse voor nieuwe wethouders gaat. Het college geeft de gemeenteraad dit ter overweging mee.
3. Voor de uit te voeren risicoanalyse integriteit voor kandidaat wethouders zijn financiële middelen nodig. In het initiatiefvoorstel van D66 wordt voorgesteld daarvoor een jaarlijkse bestemmingsreserve te vormen. Bij de laatste voorjaarsnota is al besloten hiervoor een bedrag op te nemen voor het jaar 2022. Bij de behandeling van de voorjaarsnota is reeds gesproken over de wenselijkheid van het vormen van een bestemmingsreserve. Daartoe heeft uw raad toen niet besloten. De desbetreffende motie (M14) is toen ingetrokken. Als er sprake is van een tussentijds aantreden van een nieuwe wethouder, kunnen de (beperkte) kosten worden bijgeraamd op de post “screening wethouderskandidaten”.
4. In het kader van een inclusieve samenleving wordt in het initiatiefvoorstel de suggestie gedaan om een “gedragscode in begrijpelijk taal” te ontwikkelen. Het college stelt voor om

namens uw gemeenteraad een brief naar de VNG te sturen met het signaal dat het belangrijk is om een volgende versie op B1 niveau (in begrijpelijke taal) op te stellen.

Wij zijn graag bereid onze zienswijze desgewenst nader mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

burgemeester en wethouders van Duiven,

mr.drs. R.J. (Rutger) den Haan
secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester